



פרשת כי תצא

הגומל חסד עם אחרים הקב"ה גומל עמו חסד

כתב הספורנו ד"ה למען ייטב לך והארכת ימים. וזה לשונו הנה בענין שלוח הקן יש איזה גמילות חסד להמון שלא להשחית זרע עופות השדה שהם הפקר וזה בשילוח האם [שמשאיר את האמא וכך ממשיכה לחטל ביצים ולהחיות זרע]. אמר שאפילו בזה הקצת של גמילות חסדים [שמשאיר את האם] יהיה אוכל פירות בעולם הזה והקרבן קיימות לעולם הבא: עכ"ל ממצוה זו נלמד מעלת גמילות חסדים אם על חסד קטן עם העופות וזכה לשכר כזה קל וחומר לחסד גדול עם בני אדם אומר האדמו"ר מזוויל שאדם פוסע פסיעה אחת עבור חברו מונע אלף פסיעות עבור עצמו.

היושב בשמים משתעשע בבניו המתחסדים זה עם זה ונותן לכל אחד כפועלו במעשה חסד שאדם עושה הוא אינו יודע את הפירות שיניב מעשהו...

כתוב במדרש שמות רבה [שמות פרשה א, כו] ותקרא שמו משה בתיה בת פרעה מכאן אתה למד מתן שכרן של גומלי חסד. [בתיה גמלה חסד עם משה ומשטה את משה מהמים אף שידעה שהוא יהודי ועשתה נגד רצון אביה] אף על פי שהרבה שמות היו לו למשה, לא נקבע לו שם בתורה אלא כמו שקראתו בת פרעה, ואף הקדוש ברוך הוא לא קראו בשם אחר.

כתב החפץ חיים בספרו אהבת חסד על מעלת החסד: ובאמת מה מאד גדולה מצוה זו בעיני ה' ותבדל, שְׁעָלֶיָה נֶאֱמָר {מיכה ו' ח':} "הַגִּיד לָךְ אֲדָם מֶה טוֹב, וּמָה ה' דּוֹרֵשׁ מִמֶּךָ, כִּי אִם עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאַהֲבַת חֶסֶד" וגו'. וְאָמְרוּ תְּזַ"ל {סוכה מ"ט} עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט זֶה הִדִּיר, וְאַהֲבַת חֶסֶד זֶה גְּמִילוֹת חֲסִדִּים, וְכֵן מְקַיֵּם מִצְוֹת - 'וְהִלַּכְתָּ בְּדִרְכָיו', [להדמות לקב"ה בדרכיו]

על ידי שעושה חסד מעורר חסד למעלה עליו ועל עם ישראל, כמו שְׁאָמְרוּ תְּזַ"ל, שְׁאָמְרֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: וּמָה אֵלֹהִי, שֶׁהֵן בְּעֶצְמָן צָרִיכִין חֶסֶד, עוֹשִׂין חֶסֶד זֶה עִם זֶה, אֲנִי, שְׁאָנִי מֵלֵא חֶסֶד וְרַחֲמִים, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שְׁאָנִי צָרִיךְ לְגַמֵּל חֶסֶד עִם בְּרִיּוֹתֵי. וְכֵן אֵיךְ אֵיךְ הַקְדוּשׁ פָּרִשְׁתָּ אֲמַר: לְמַדְנִי, בְּמַעֲשֵׂה שְׁלֵמָה מִתְעוֹרֵר הַמַּעֲשֵׂה שְׁלֵמָה, אִם אֲדָם עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה לְמָטָה לְעוֹרֵר הַכֶּחַ הָרָאִי לְמַעֲלָה. עֲשֵׂה אֲדָם חֶסֶד בְּעוֹלָם - הַתְעוֹרֵר חֶסֶד לְמַעֲלָה וְשׁוֹרֵף בְּיוֹם הַהוּא וּמִתְעַשֵּׂר בּוֹ בְּשִׁבְלוֹ, וְאִם נוֹהֵג אֲדָם בְּרַחֲמִים לְמָטָה - מְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וּמִתְעַשֵּׂר בְּרַחֲמִים בְּשִׁבְלוֹ, וְאֵז אוֹתוֹ הַיּוֹם עוֹמֵד לוֹ לְהִיּוֹת מִגֵּן בְּשִׁבְלוֹ בְּשִׁעָה שְׁנִיטָרָךְ לוֹ וְכו'. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְרָאָה מַעֲשֵׂה כְּשֶׁר לְמָטָה, שֶׁהִי בְּמַעֲשֵׂה תְלוּי הַדָּבָר לְגַמְרִי לְעוֹרֵר כִּנְגֹד לְמַעֲלָה [את המידה שהתנהג למטה].

הוא אֶחָד מִשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים שֶׁהַעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, בְּמַסַּכַת אֲבוֹת פָּרָק א' {מ"ב}: עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד: עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַעֲבֻדָּה וְעַל גְּמִילוֹת חֲסִדִּים, וְהִיא שְׁקוּלָה בְּקִרְבָנוֹת, עוֹד אָמְרוּ תְּזַ"ל {בילקוט תהלים}: **הַחֶסֶד עוֹמֵד לוֹ לְאֵדָם עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת**, וְנִמְדָה זֶה הִיא אַחַת מִשְׁלֹשָׁה מִדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁהִתְקַבְּעוּ בְּיִשְׂרָאֵל: בְּיִשְׁנִים, רַחֲמִיּוֹת וְגוֹמְלֵי חֲסִדִּים, {בבמות ע"ט}.

. וְאֵיךְ בְּמִדְרַשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים: ר' יְהוֹנָתָן אֹמֵר: כָּל הַכּוֹפֵר בְּגִמְלוֹת חֲסִדִּים כְּאֵלוֹ כּוֹפֵר בְּעֶקֶר. וְכו'. [שמירת הלשון-חתימה פרק ז] מובא בכתובות דף טו: מעשה ברבי שמואל בר רבי יצחק, שהיה לוקח בד של הדס, והיה מרקד עמו לפני הכלות. והיה רבי זירא רואה אותו, וטומן את עצמו מלפניו. אמר רבי זירא: ראו איך זה הזקן מבייש תלמידי חכמים במעשה הזה שעושה. וכיון שנפטר רבי שמואל בר רבי יצחק, היה שלש שעות קולות וברקים בעולם. יצאה בת קול ואמרה: נפטר רבי שמואל בר רבי יצחק, גמלו חסד עמו כראוי לאיש כמוהו! יצאו לגמול חסד עם נשמתו ללוותה. ירדה אש מן השמים, ונעשית כמו בד של הדס, והיתה האש מפסיקה בינו לבין הצבור. והיו העולם ואומרים: זכות המעשה שעשה זה הזקן עם ההדס [ששמח חתן וכלה] בחייו, זאת עמדה לו עתה.

מסופר על הגאון רבי צבי פסח פרנק זצ"ל, שסיגל לעצמו דרכים לעשות חסד אף בשעות עשיית הדין והוראת ההלכה. פסקיו היו עטופים במעטה של רחמים. הכיצד? כאשר לא יכול היה לעשות דבר מצד שורת הדין שלא נותן היה להקל בדין, היה משתדל לעזור במלה טובה, בחיוך אבהי, בדברים מעודדים ומרגיעים

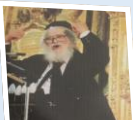
נוהג היה שכאשר באה לפניו שאלה על עוף והוא הטיפו במקום שיש צדדים להקל, אם השואל היה עני, היה מוציא הרב פרנק כסף מכיסו ומשלם לשואל תמורת העוף. פעם נכנסה עניה בת טובים ולא רצה לביישה, נכנס לבית וביקש מביתו תרנגולת שטרם נתבשלה. הוא הגיש את המהדרין... מנהג זה, היה בקרב עניי העיר.

בזכות החסד ניצל ממוות

מעשה שהיה - כך היה: הרה"ח ר' חיים אלעזר רוזנפלד שמנהל ביד רמה ובהנהגה טובה את המוסד 'בית לפליטות' סיפר: בחודש חשוון ה'תשע"ה נקבע מועד הנישואין עבור אחת היתומות אצלנו. התחלנו להכין עבורה את צורכי החתונה והנדוניה. באחד הלילות פניתי לנדיב ידוע בחו"ל. סיפרתי לו על היתומה וביקשתי לזכות אותו בהשתתפות נכבדה בהוצאות הנישואין. העשיר נענה בשמחה ואמר: "אני אשלח לכם מזוודה מלאה בכל טוב, אדאג שיהיו בה מעילים, תכשיטים וכו'". כששמעתי את דבריו כמעט שהתחרטתי שפניתי אליו. לילה חסר בעיקר כסף כדי לשלם את הוצאות הנישואין, ליל החתונה, בגדים ועניינים נוספים שקשורים לחתונה. העשיר ממש לא הירפה ממני ובמשך שבועיים ממש 'רדף' אחרי. לאחר כמה ימים הנדיב התקשר ואמר: "ביום כ"ה חשוון לפנות בוקר ינחת ה'שליחי' בארץ הקודש". הנדיב ביקש ממני שאדאג לשלוח מישהו לקחת את המזוודה.

ביקשתי מאברך שגר בהר-נוף (רעייתו עובדת אצלנו) שיתקשר אל נהג המונית שמוביל את המזוודה של הנדיב ויקח אותה ממנו. האברך הסכים. הוא יצר קשר עם נהג המונית וביקש להביא את המזוודה לבית-הכנסת 'בני תורה' שבהר-נוף ומשם תכנן לקחת אותה. האברך מסודר מאוד מטבעו ומתפלל תמיד בזמן קבוע בבית-הכנסת 'בני תורה' במניין מסויים. מועד התפילה מתקרב אבל אין כל זכר לנהג המונית. לאחר דקות ארוכות התברר כי הנהג טעה והוא נמצא רחוק מבית-הכנסת 'בני תורה'. הוא טעה בדרכו והגיע לבית-כנסת אחר. בלתי ברירה, האברך יצא מבית-הכנסת למצוא את הנהג שטעה בדרכו. במהלך הליכתו הוא התקשר אלי וטען 'בצדק' שבגלל הטובה שהסכים לעשות לאותה הכלה, הוא עומד להפסיד את המניין הקבוע שלו. זה ישבש לו את כל היום כי עכשיו הוא צריך למצוא מניין אחר ולהתפלל עם שי"ץ שהוא לא רגיל אליו. לאחר כשתי דקות בלבד מחבלים ערבים ימי"ש עלו לבית-הכנסת 'בני תורה' כדי לערוך טבח במתפללים. עיקר 'הצלחתם' ל"ע היתה באותם אנשים שיושבים בתחילת בית-הכנסת. האברך יושב שם בדרך קבע. כוחות הביטחון בדקו במצלמות אבטחה כדי לראות מה אירע באותם רגעים שאירע הטבח ל"ע. האברך נראה במצלמה כשהוא יורד במדרגות כשבדו האחת מחזיק טלפון סמוך לאוזנו וידו השנייה מתענעת מעלה ומטה לפי קצב דיבורו כשהוא מבכה על מצבו ואינו יודע כי בזכות החסד שהסכים לעשות הוא הציל את חייו ואילו לא היה מסכים לכך, לבטח היה נמנה בין הקדושים שנטבחו.

מסופר על משפחת אלון שלהם שתי דורות אחת שהם התגוררו בה והשניה שעדיין לא החליטו מה לעשות בה, הבעל האיץ להשכיר את הדירה "לעשות כסף" כך אמר, אבל האישה בצידקותה אמרה שאינה מסכימה, היא רוצה לעשות חסד שלם עם אברכים שלומדים תורה, עם אלה שאין ביכולתם לשלם שכירות בשנה ראשונה בתחילת בניית ביתם וכך היא תעשה מהדירה דירה שלמה של חסד אמיתי, בעלה בתחילה לא הסכים כיון שדירה להשכיר היא מקור הכנסה טוב אבל היא בהתעקשות האופיינית לנשים לא הרפתה עד שהסכים לנסות שנה, וכך הם ניסו שנה אחת שהפכה להיות לעשר שנים ארוכות של חסד שחיו בדירה ללא תשלום אברכים שונים, הנשואים בתחילת דרכם. הימים חלפו הילדים גדלו והילדה הגדולה החלה בקשרי השידוכין וכשהגיעו לחתימת התנאים ולנושא של היכן יגורו אמר אבא של החתן החדש לזוג הצעיר אין בעיה של דיור, דירה עומדת ומחכה ירושה מהסבתא והם ידורו שם ללא שכירות וללא משכנתא ובאמת כך היה שכירות לא היו צריכים לשלם כי דירה הם קיבלו... היא בינה לבין עצמה יודעת שמשמים כיוונו שילדתה הכלה הטריה תזכה גם היא בדירה שלה, בזכות החסד שעשתה עם אנשים אחרים...



התענה שש שנים כסברת ספר הקנה, מספרים, כי בימי בחרותו של הבן איש חי, התענה שש שנים כסברת ספר הקנה כידוע ומפורסם, "שש שנים יעבוד, ובשבעיית יצא לחופשי" – מהיצר הרע. ואחר כל התעניות היה מסגף עצמו בסיגופים גדולים עד שאפילו לא היה אוכל את האבטיחים האדומים שאז נחשבו למאכל הקריר לימי הקיץ החמים בבגדאד שהחום שם היה כבד עד מאוד. והיה ממתין עד יום ראש-השנה ורק אז מברך על האבטיחים שהחינו.

מקיים הבטחה

מספרים, כי בזמן מלחמת הקוממיות, כשבאו הערבים לעיר העתיקה, ביקשו מחכם רבי בן ציון חזן זי"ע ומהרב הגאון מינצברג זי"ע ללכת ולהיכנע בעיר העתיקה לעבדאללה טל שהיה אחראי על המקום מטעם מלך ירדן. לא רצה רבי בן ציון להתפנות, באומרו שקיבל הבטחה ממרן הבן איש חי, וזהו שמירה ובטחון שהוא סומך עליהם ביותר שלא יקרה לו מאומה. בסופו של דבר היה צריך להיכנע בפני המושל, ובאו לסגור לו את בית המלאכה, ואמר שהוא חושש שאם הוא ייכנע – יאמרו שרבנים נכנעו, על כך סבר כי עדיף שיכתוב מכתב רשמי בשם הצבא, וכן עשו. והנה בדרכם לתת את המכתב, שמעו צעקת "א-ללה הוא א-בבאר!" היה זה צלף ערבי שראה את היהודים והחל לירות עליהם עד שהיו בסכנת חיים. רבי בן ציון נפצע קל מכדור ששרט מעט את פניו. אחר כך ירו עוד ריחים שעברו ליד אוזנו. מיד החל רבי בן ציון לצעוק בקול רם: "חכם יוסף חיים וואן אינטה! וויק!" או בקיצור בעברית – "איפה אתה", "הלא הבטחת לי שאמשיך בעבודתי!" כששמעו הערבים את דבריו – הפסיקו לירות. כשפגש בו מאוחר יותר אותו ערבי שירה בו, שאל אותו: "מה אמרת, הלא התכוונתי לירות לך במצח ואני צלף טוב, ופתאום לא יצא לי לצלוף וגם נתקע לי הרובה!" אמר לו רבי בן ציון כי יש לו סגולה והבטחה מחכם אחד גדול בבגדאד, שבזכותו לא יאונה לו כל רע (סיפור ס"ז בספר זה).

הספר בן איש נכלל בספרים שידע התינוק בעל פה

מספרים, כי פעם אחת, שנים רבות אחר פטירת הבן איש חי זי"ע, נולד ילד אצל אחד מחסידי גור. מאותו הרגע שנולד הילד, פתח את פיו ואמר: "אבא" ו"אמא", כן התחיל לגרוס את כל התורה כולה! בתחילה אמר את אותיות התורה – אל"ף ב"ית ובו', אחר כך גרס את פסוקי התורה כולה, אחר כך גרס את התורה שבעל פה – המשניות, ואחר כך את הגמרות ועוד. כך שמעו אותו גורס את כל התורה כולה. כולם סביבו אמרו, שכנראה המלאך בא אליו להשכיח ממנו את התורה שלהם בבטן אמו. האדמו"ר מגור ועוד כמה רבנים ביקשו לעשות לו תיקון שישכח את תלמודו, מפני עין הרע. שמע על כך חכם רבי יהודה צדקה זי"ע והלך לשיבת גור לפגוש באדמו"ר, כשהגיע אל האדמו"ר, ביקש ממנו שקודם שיעשו לתינוק את התיקון, הוא רוצה לבחון אותו על ידיעותיו. נתנו לו להיכנס ולראות את התינוק ולשמע ממנו במו אוזניו את הגרסא שלו. נכנס אליו רבי יהודה ושמע ממנו את גירסתו. ביקש לשאול אותו אודות ידיעותיו, ושאל אותו מהתורה – וענה לו. אחר כך מהני"ך כולו – וידע, שאל אותו מהש"ס – וענה לו, שאל אותו מהרמב"ם – המשיך לצטט את הרמב"ם, שאל אותו מה'שולחן ערוך' – וענה לו, אבל כששאל אותו על גדולי פוסקים שהיו אחרי 'שולחן ערוך' על השו"ע – עצר והשתתק. וכששאל אותו אם הוא יודע הלכות מספר 'בן איש חי', מיד אמר לו: "הלא בן איש חי בשמים עושה רעש גדול וכל העם יוצאים לקראתו, בודאי שאני יודע!" והתחיל לצטט לו ולגרוס מהותרת הבן איש חי בעל פה. אמר לו רבי יהודה: "איך זה, הלא הבן איש חי היה אחרי המפרשים שכבר לא למדת?" אמר לו התינוק: "כך למדנו, עד הי'מגן אברהם" וה'טורי זהב ומשם את הבן איש חי". כיום נמנה על אחד מחסידי גור. הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א סיפר על ילד צעיר זה שזכה לזיכרון מופלא של כל התורה כולה. בתוך דבריו הזכיר בשם מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל, שאותו ילד אמר לו כי בשמים מחשיבים את ה"בן איש חי" כאילו הוא אחד מן הראשונים.

היחיד בדור

מספרים, שאחרי פטירתו של האדמו"ר מבעלזא הראשון, כתבו על המצבה שלו שהוא 'יחד בדרא'. היינו האחד שבדור. גם כשנפטר האדמו"ר מבעלזא השני כתבו על המצבה שלו כמו שכתבו על מצבתו של האדמו"ר הראשון, שהוא 'יחד בדרא'. כשנפטר האדמו"ר מבעלזא השלישי, שחי בתקופתו של הבן איש חי זי"ע, באו לשאול את בנו של האדמו"ר – כנהוג – מה לכתוב על המצבה? אמר להם בן האדמו"ר, כי בניגוד למה שכתב על מצבותיהם של שני האדמו"רים הקודמים, לא יכתבו הפעם על המצבה של אביו את התואר 'יחד בדרא'. התפללו החסידים על כך, ושאלו אותו לפרש העניין, וטענו בפניו שהרי סוף כל סוף הוא באמת 'יחד בדרא'! אמר להם הבן: "דעו לכם, יש חכם גדול בבבל ושמו רבי יוסף חיים, והוא המחזיק בתואר של 'יחד בדרא', ועל כן, אני לא יכול לכתוב על המצבה של אבי שהוא 'יחד בדרא'". לימים כשנפטר אותו בן, והוא היה האדמו"ר הרביעי לחסידות בעלזא, אמרו שלא לכתוב על המצבה שלו 'יחד בדרא', כשם שהוא לא כתב על המצבה של אביו 'יחד בדרא', למרות שכבר הבן איש חי לא חי.

י"ח הקודש של הרידב"ז

מספרים, כי בצפת היה יהודי צדיק גדול וכונה בשם הרידב"ז – רבי יעקב דוד בן זאב, שהיה מגדולי רבני האשכנזים. הוא היה חריף מאוד וחלק על דברים רבים בדרך מלחמתה של תורה. פעם אמרו לו שהגיע ספר של ה'בן איש חי' ורצו להראותו שיהי' ומראש אמר להם בנימה של ביטול "היחיד לו מהאחרונים האלה דחינו שאלו לו צורך בספר זה. בכל אופן הביאו לו אותה ואמר להם: "תשימו אותו בארון הספרים למעלה למעלה, שלא יפריע לי כאן". ומספרים, כי לימים היתה לו שאלה קשה בהלכה וחיפש בהרבה ספרים ולא הגיע לכלל הכרעה. אז ביקש שיורידו לו את הספר ההוא ששמו לו למעלה שלא בהישג יד, אולי ימצא בו משהו. הספר היה 'בן יהוידע' על הגמרא, פתח אותו הרידב"ז וראה כיצד הבן איש חי זי"ע מקשה ומתקן, ואז ראה שם שולח לעיין בספר 'מקבצאל'. חיפש הרידב"ז בביתו את הספר ולא מצא. הלכו לחפש לו את הספר כבצלתו, אך לא מצאו. מיד הוא ביקש לקרוא לחסידיו בן ציון מרדכי חזן זי"ע. כשזה הגיע, אמר לו הרידב"ז שהוא רוצה שיביאו לו את כל

ספרי הבן איש חי שיצאו לאור. הביאו לפניו את כל הספרים, אך על אף שלא מצא את הספר שביקש, שכן לצערנו הוא אינו בנמצא, היה הוא אומר מאז – שכשהוא לומד בספרי של הבן איש חי – הוא מרגיש התעלות, ומרגיש איך קדושה רבה ושכינה מרחפת מעל השפר הקדוש הזה ומריח בו ריח טוב. בקונטרס "ארי במסתרים" "עמוד יד' כותב בשם בעל "הלש"ם" הרב שלמה אלישיב כי "ישנו 'יחד בדרא' (יחיד בדור) הבקי בגולה ובנסתר והוא הגאון הנורא רבי יוסף חיים זצוק"ל מבגדאד" וכי התהלך שזכה לקבל כעין הסמכה על ספרו מחכם יוסף חיים ושם הכתירו בתואר "ארי במסתרים".

כוחו בתורה של הבן איש חי בצעירותו

בכל רחבי העיר בגדאד, לא נמצאו אתרוגים כשרים לחג הסוכות, למעט אחד שגדל בפרידא, של יתומים. ובבית המדרש שבבגדאד, עסקו החכמים בסוגיה זו, האם תועיל ממכרו של האפוטורפוס הממונה על נכסי היתומים, ובכך יקיימו את מצות "ולקחתם לכם" – משלכם, או לא. ומיכוון שצילי החג ממשמשים ובאים, ולכלל הכרעה לא הגיעו, נתאספו איפוא במעונו של רבי יוסף חיים (בן איש חי), שהיה אז אב בחכמה ורך בשנים, וביקש את הכרעתו מהגוי. רבי יוסף חיים נחפו מיד אל עליית ביתו, והחל צולל בים התלמוד והפוסקים. מכיון שעלה השחר, טרחו ועלו לביתו מספר תלמידי חכמים, שביקשו לשמוע את הכרעתו. הערים רבי יוסף חיים לפנייהם את כל הספרים שחיפש בהם – מאתיים במספר – ואמר להם: ראו בעצמכם מה שכתוב לפניכם ותכריעו, אני אינני יכול להתיר, ולדעתי אין אפשרות לברך על אתרוג כזה ביום טוב ראשון של סוכות, ולא אברך. וכן היה, מכל יהודי בגדאד לא בירך איש באותה שנה על נטילת לולב, כהוראתו של רבי יוסף חיים.

ילדים קטנים מקשיבים לדרשתו של מרן הבן איש חי ארבע שעות

בעת הדרשות בשבתות, היו יושבים למרגלות הבן איש חי ילדים רבים שהוריהם הביאו אותם עמם לבית הכנסת. הצפיפות פעמים היתה רבה, אך אף ילד לא ויתר על הזכות שנפלה בחלקו לשבת במרחק נגיעה מרבו הדגול של הירו. ומספרים, כי על אף שהיו הילדים קטנים כל כך, ועל אף הצפיפות, אף אחד מהם לא פצה פיו במשך כל הדרשה, שהגיעה פעמים עד לארבע שעות.

סיום שולחן ערוך כל ארבע שנים בשיעור לאחר תפילת שחרית

מספרים, כי כל ארבע שנים היה גומר הבן איש חי זי"ע את סדר הלימוד 'שולחן ערוך' – 'יאור חיים' ו'יורה דעה' עם צאן מרעיתו, וקודם שהיה חוזר עליהם חלילה מחדש, היה עורך ביום הסיום – סעודה גדולה, שאותה מימן מכיסו וממונו, והיה מזמין אליה את כל חכמי העיר. ובסעודה זו נהג לומר חידושי-תורה שעוד לא שמעה אוזן מעולם.

רבי עבדאללה סומך קם לתלמידו הבן איש איש במלא קומתו

מספרים, כי רבינו עבדאללה סומך זי"ע, היה בא לדרשות של תלמידו – הוא הבן איש חי זי"ע, וממנהגו זה, היו לומדים הרבה אנשים לבוא לדרשה זו, והיו ממלאים את בית-הכנסת מפה לפה. כשהיה נכנס הבן איש חי לבית-הכנסת, היו קמים הקהל לכבודו קצת ומיד היו יושבים. ראה כך רבינו עבדאללה ואמר בלבו שאין זה כבוד התורה שכך עושים. על כן, החליט להתחיל ולבוא מוקדם לדרשה, קודם הבן איש חי, ואז כשהיה מבחין בבן איש חי נכנס לבית-הכנסת – היה רבינו עבדאללה קם לפניו במלא קומתו עד שהיה הבן איש חי מתיישב במקומו. ראו הקהל שכך מעשהו של הרב הגדול, עשו כן הם, ולא היו יושבים, עד שהיה הבן איש חי יושב במקומו. התבייש הבן איש חי ברוב ענוותנותו ופנה אל מורו ורבו בבקשה שלא יקום לכבודו. ענה לו רבינו עבדאללה כי צר לו כי כבר זקן הוא, אך אם היה לו הכוח – היה אף מרכיב את הבן איש חי על כתפיו.

הבן איש חי שמר שבת בכל מחיר ונעשה לו נס

כאשר רבנו יוסף חיים עלה מעירו בגדאד לביקור בארץ ישראל, היתנה עם ראש השיירה המוסלמי שביום השבת תשובות השיירה כולה. הלה הסכים תמורת תשלום נכבד. שיירת הגמלים עשתה דרכה בדרך לא דרך, במדבר השומם והצחיח. בהגיע ערב שבת החל רבנו לפרוק את המטלטלים מעל הגמל. מנהיג השיירה פנה אל הרב ונתן עליו בקולו: "מה, כלום מתכוונים אתם לעכב את השיירה בלב המדבר?" הלא המקום שורץ חיות רעות ושוודי דרכים, אתם מסכנים את חיי כולנו!" דבריו אמת היו, כפי שהתברר מאוחר יותר, אבל רבינו לא חת. ואז ענהו שהשיירה רשאית להמשיך בדרכה. הלו ופמלייתו ישבתו כאן – ובזאת השבת יראנו פעמיים להשיג. ואכן, ראש השיירה פנה להאיץ בגמליו – אך הנה פלא והפלא: הגמלים מאנו למוש ממקומם, לא נעו ולא זעו... לנוכח התעקשותם של הגמלים, הוכרחו הכל לחנות שם, בלב הישימו, אבל הערבים שחששו מהתנפלות שוודים התפזרו סביב, לחסות בצל ניקי הסלעים. רבנו ובני פמלייתו לא שתו ליבם לסכנה, לבשו בגדי שבת ועמדו לקבל את פני שבת המלכה במישרי המדבר. ממקום מסתורם עקבו נוסעי השיירה הנוכחים בתמהון ביהודים השרים ומזמרים כאילו מצויים הם בבית הכנסת, במקום ישוב. התפילה הסתיימה, רבינו קידש על היין והיסב עם בני פמלייתו לסעודת השבת, כאילו היה מיסב ליד שלחנו, בביתו...

הלבנה עמדה במרומי הרקיע, והאירה את שלחן השבת. קולות השירה דדהדו ברחבי המדבר, והערבים רואים ושומעים. לפתע נחרדו: הם הבחינו בכנופיית שוודים שהגיעה מעבר להרים ושעטה לעבר היהודים המזומרים. "הם אבדים!" חלפה במוחם המחשבה הנוראה. ואז ארע הפלא. השוודים התקרבו, ירדו מעל סוסיהם, והתקדמו לעבר היהודים. ולפתע נסוגו במהירות ובהלה. עלו על סוסיהם והתרחקו בדהרה... הערבים הנדהמים הגיחו ממחבואם, סיפרו לרבו על נס ההצלה המופלא, נישקו בהערצה לשולי גלימתו ואמרו: "עתה ידענו כי אין כאלוקי היהודים!" (מעין השבוע שמות תקנ"ג)

מספרים, כי כשהיה הבן איש חי זי"ע, כבן ארבע או חמש שנים, שאל אותו אביו: "אפשר בורא כל העולמים – שאל את יציר כפיו אדם הראשון – 'איכה'?" השיבו הילד תכף ומיד: "המילה 'איכה' היא ר"ת אני יודע כל נסתרות ראשי תיבות – אני יודע כל הנסתרות". כבר אז היתה גאונותו כזו עצומה!

סיפורים על חזרה בתשובה

חודש אלול הוא חודש להתחזק ולחזור בתשובה כל אחד במה שהוא צריך
זכות שקיבל הנהג לשמור שבת הילד הבריא ולבסוף חזר בתשובה
סיפר מרן הרב יצחק זילברשטיין הייתי פעם עד לתאונת דרכים קשה, בה נפצע קשה ילד קטן, שחצה את הכביש ולא במעבר חציה, וקפץ לכביש, ונהג שחלף במקום לא הספיק לעצור ודרס אותו. הילד אושפז בטיפול נמרץ וכיוון שהייתי עד לתאונה, נדרשתי להעיד במשפטו של הנהג. השופטת אכן התרשמה שהדברים נכונים, ופטרה את הנהג מכל אשמה. אבל, לנהג זה היה מצפון, ולאחר המשפט הוא הגיע אליי ואמר שליבו לא שקט עליו, 'שהרי בכל זאת גרמתי לפציעתו הקשה של הילד', ושאל מה אני מציע לו לעשות. הנהג יצוין שלא היה אדם דתי, ולמרות זאת הציק לו הדבר, והוא בא לשאול בעצתו של רב. אמרתי לו שהדבר הטוב ביותר יהיה אם יגיש להורים עצמם ונשאל אותם מה הם מציעים לו לעשות. הנהג הסכים לדבריי, וביום אחד התדפקנו שנינו על דלת המשפחה, וההורים פתחו לנו ונדמנו לראות את הנהג. כששמענו את שאלתו, לא אמרו לו, ראשית כל, שהוא אינו אשם במה שקרה, כיוון שהילד הוא זה שקפץ לכביש לא במקום המותר, ועוד – 'שאנחנו מאמינים שהכל משמים, ובוודאי שלא צריכות להיות לך נקיפות מצפון.' 'איי אפשר לתאר את הבכיות שנשמעו באותן דקות בבית ההורים, גם מצד הנהג שהתרגש מאוד לשמוע את תגובת ההורים, וגם מצד האב-והאם שכבו בראותם את הנהג המתעורר לתשובה בעקבות התאונה. הם אמרו לי שאם הוא שואל אותם מה לעשות, 'ההצעה שלנו היא שתתחיל לשמור שבת, ואנחנו בטוחים שבזכות זה ישלח השי"ת רפואה שלימה לילד שלנו'. הנהג הבטיח שהחל מהשבת הקרובה הוא מתחיל לשמור שבת. וראה זה פלא; הילד נרפא בצורה נסית, ורפואתו התקדמה בצעדים מהירים מאוד, עד שהרופאים עצמם העידו שמדובר בתהליך שלא כגד הטבע!

ועדיין לא סיימנו. שמירת השבת של הנהג גרמה שהוא יחזור בתשובה שלימה, ובסופו של דבר התחתן עם אשה חרדית והקים בית יהודי לכל דבר. והילד הפצוע, שהבריא בינתיים, היה אחד המשתתפים בחתונה. הוא רקד ורקד בלי הפסק... שהיה זה החתונה, ותהליך החזרה בתשובה של הנהג, איננו גלגל... ושוב הורים מכאן שהשבת היא מקור הברכה, ובזכות זה שנהג החל לשמור שבת, באה עליו לאחר מכן כל הטובה הזו, עד שחזר בתשובה שלימה. (קול ברמה- ביטאון רמת אלחנן)

קיבל לחזור בתשובה וניצל מהשריפה

מדובר ביהודי, שכלל לא שמר מצוות, שלאחר שהתפלל מקירות-ליבו זכה לראות נס גלוי. ללמדנו גם שבכל מצב בו אדם נמצא, תפילתו נשמעת בשמים. את הסיפור שמענו מסוחר-סתי"ס ידוע בבני ברק, שיום אחד התדפק על דלתו יהודי וביקש להזמין זוג תפילין, 'אבל אני רוצה את התפילין הכי-מהודרות שיש. הנה פחות. האיש הזה, מספר לנו סוחר-סתי"ס, למרות שחשב כיפה לראשו, היה נראה לי כמי שלא שמר מצוות, וענן אותי מאוד מה הסיפור שעומד מאחורי הזמנת התפילין המהודרות. לא הססתי, ושאלתי אותו האם יוכל לספר לי מה הסיפור שלו, והוא סיפר, ובשמחה. אני מתגורר ברמת-גן, ולפני יומיים היתה בביתי שריפה גדולה שנגרמה מקצר חשמלי. האש התפשטה במהירות, וראיתי שהבית כולו עומד לעלות בלהבות, ועלתי לצאת מהבית, ומיד. הבעיה היתה שבאותו רגע שהיתי בחדר מסוים, ודלת-הדירה היתה נעולה, והייתי חייב לפותחה עם מפתח (המדובר בדירה ישנה, כמובן).

המפתח עצמו היה בחדר שכבר היה אפוף-להבות, ולא היתה שום אפשרות להיכנס לשם. היו אלו שניות גורליות, וראיתי כבר את עצמי מגיע למצבים הכי קשים רח"ל. ונהג, יכולתי להעיד על עצמי שמעודי לא התפללתי ולא ידעתי כלל מה היא תפילה. אבל, בשניות שכאלו, שהינך מצוי בסכנת-חיים ממשית ביותר, החילוניות לבכות ולצרוח אל האלוקים, ואמרתי 'אלוקים, אם אני יוצא מכאן חי, במיטחתי שאתחיל להניח תפילין ואחזור בתשובה שלימה.' עכשיו צריך לאחוז ראש, ולשמע מה קרה לאחר התפילה הרוחת שיצאה מפי האיש החילוני הזה. 'לפתע, הכלב שנמצא יחד איתי בדירה, זינק אל החדר בו נמצא המפתח, איתר בחלקיק-שנייה את המפתח, והגיע אליי בנביחות חזקות, כשהוא אוזח את המפתח בפיו. אודה ולא אבוש: אין הגדרה של 'נס גלוי' יותר מזה. מעודי לא אילפתי את הכלב הזה למצוא מפתחתי, מה-עוד שבדיוק כמו בן-אדם, גם כלב בורח מאש, ומה פתאום החליט להתפרץ לחדר; ואיך הבין הכלב שמה שחסר עכשיו זה רק המפתח; ועיקר-העיקרים – המפתח היה מונח בתוך ארון, והכלב פתח את הארון, ומצא את המפתח – – אולי מישהו יכול להסביר לי כיצד כל זה קרה אלמלא שהקב"ה האזין לתפילתי שבקעה מעמקי-הלב, ושיגר לי את הישועה, שנייה אחת או שתיים לפני שהייתי גם אני עולה בלהבות רח"ל!!! כמובן שלאחר שהמפתח היה ביד, הצלחתי לפתוח את הדלת, וניצלתי מהשריפה. ובאתי עתה לקיים את הבטחתי, ולרכוש תפילין הכי-מהודרות, ואני מתכוון – באמצעות הרב שלי – לחזור בתשובה שלימה.

חזר בתשובה הלך לשיבה והפך לרב המושב

סיפר רב אחד, מעשה שהייתי באחד המושבים בגליל העליון באיזו אזכרה, שבמהלכה רב המושב דרש בדברי תורה מתוקים מדבש. יראת השמים שבו הייתה ניכרת לכל, וכולם התפעלו ממנו. לאחר מכן שאלתי עליו, מי הוא זה ואי זה הוא, ונתברר שבעבר הוא היה הפושע הגדול ביותר במושב, ואפילו ביום הכיפורים נסע בכוונה עם רכבו ליד בית הכנסת. עד שלימים נפטרה אמו, באה לו בחלום ואמרה לו לחזור בתשובה. והוא חזר בתשובה שלימה, הלך לשיבה בירושלים, וכשחזר למושב בהיותו נשוי עם ילדים נעשה לרב המושב.

קיבל לחזור בתשובה שלמה ובתו מיד הבריאה ממצב קומה שהיתה בו

סיפר יהודי כיצד חזר בתשובה, לפני כשנה וחצי נפטר לייע אבי ז"ל, ואני לבנו לקחתי על עצמי קבלות טובות, החלטתי ששנה אחת אעשה מצוות לזיכרו בכך שאתמיד בתפילה במניין שלוש פעמים ביום ואומר קדיש לעילוי נשמתו. כמו כן לקחתי על עצמי

שמירת שבת מלאה, דבר שהוא לא פשוט כלל ועיקר, ובמיוחד לבני המשפחה, ובנוסף קיבלתי עלי תפילות במניין גם ביום השבת, קבלה זו גרמה לי לקום בשש וחצי בבוקר ביום השבת לתפילת שחרית למרות שהייתי אדם חילוני שאינו שומר תורה ומצוות, מחלל שבת וכו', לקום שלוש שעות מוקדם מהזמן בו הייתי רגיל להתעורר... אולם, כאשר קיבלתי על עצמי את הקבלות האלו כדי לזכות את אבי ז"ל, עשיתי זאת בנחישות, ובעוצמה, עם כל הלב והנשמה. עברה השנה האינטנסיבית הזו ואמרתי לעצמי: "בי"ה, עשיתי את כל מה שצריך לעילוי נשמת אבי ז"ל, וכעת עם תום השנה הראשונה לאבל, אין לי יותר כוח להמשיך במשימה הזו. אני חוזר שוב לחילוניות. שמירת השבת הייתה קשה לי מאוד... איך אפשר לשמור שבת ולוותר על ים טיולים... ועוד תענוגות העולם הזה? האמת שעברה עלי שנה 'לא קלה' מבחינת המאמץ שהשקעתי למען אבי ז"ל, ולכן עברתי ממחשבה למעשה, ומיד עם תום השנה חזרתי להיות שוב 'חילוני'. לאחר חודשיים בתי תחי', תלמידת תיכון, חצתה את הכביש בדרכה לביה"ס באשדוד, ולפתע הגיחה מולה מכונית שנסעה במהירות מוסחרת והעיפה אותה למרחק של כעשרה מטרים היא קיבלה חבטה עזה בראשה ואיבדה את הכרתה, עקב מצבה הקשה הוזנק מסוק שפינה אותה לבית-הרפואה תל-השומר, כשקיבלתי את הבשורה המרה, נסעתי מיד לתל השומר, בדרך המחשבות מתרוצצות שאם הזמינו מסוק אז מי יודע מה מצפה לי בבית-הרפואה לראות ולשמוע ואף ציפיתי לגרוע מכל הבת אושפז בחדר טיפול נמרץ ומצבה הוגדר כקשה מאוד. לאחר המתנה ממושכת מחוץ לחדר, מנהל המחלקה קרא לי לשיחה, הבנתי שאני עומד לקבל ידיעה ממנה חששתי בשעות האחרונות... וכך תיאר הרופא את מצבה: דע לך, אבא, כי מצבה של הבת מוגדר ברפואה כקומה, דהיינו תרדמת, אין לזה טיפול, ד"ר – "ושאלתי, לא – 'ענה הרופא והישיר מבט אלי' – אנחנו כאן ננסה להמשיך ולשמור על המצב ולהחזיקה בחיים עד כמה שהמצב הרפואי יאפשר זאת "כמה זמן זה יכול להימשך – "המשכתי לשאול" כלומר, מתי היא תתעורר? הרופא הסתכל עלי במבט מלא רחמים: אין לזה תאריך, אבא יקר... יש לך דוגמא מראש הממשלה לשבתי שנמצא בתרדמת... זה יכול להימשך אפילו שנים... כאן כבר נשברתי והתמוטטתי אם עד עכשיו רק אשתי בכתה וזקקה מכאב, ועתה גם אני הצטרפתי אליה ולא יכולנו לעצור בשטף דמעותינו... ביום החמישי לאשפוז עמדתי ליד מיטת בתי הנרדמת והחלטתי לעשות מעשה. אחזתי בידה וזעקתי: ריבנו-של-עולם!!! אני הבנתי את מה שהסברת לי אתמול! הבנתי! אני לפני חודשיים חשבתי להפסיק להתפלל ולחזור אליהם... אתה רצית להסביר לי את משמעות מעשי אבל אני לא הבנתי אני נכשיו מתחרט על מעשי ובא נעשה הסכם, אבל עכשיו אני חוזר בתשובה שלמה ואתה מוציא את בתי מהקומה ותהיה בריאה לגמרי אבל ועכשיו לא עוד חודש עוד שנה תוך כדי שאני מתחייב לחזור בתשובה אם בתי תבריא כשאני בוכה ומתפלל להשם יתברך אני מרגיש את היד של בתי שהחזקתי אותה זהה היא יצאה מהקומה ואחרי זמן קצר יצאה מבית החולים הרופא שהיה שם אמר זהו נס רפואי אין לזה הסבר

המשפחה חזרה בתשובה בזכות המורה מהמסיני שדאגה לתלמידה

סיפר מרגש: בחורה בגיל שש-עשרה שלומדת בסמינר של קירוב בפתח תקוה. היא למדה על שבת, והחליטה שהיא מתחילה לשמור שבת. החלטה זו לא היתה פשוטה כלל ועיקר: בביתה מחללים שבת, והיה עליה לקנות לעצמה סירים כשרים, אוכל בכשרות מהודרת ופלטת לשבת, ולבשל לעצמה את כל המאכלים של שבת: דג קטן, עוף קטן, חמין וכו'. ביום ששי בצהריים, כשכבר הניחה את הסירים שלה על הפלטה, אמה נכנסה למטבח, וכשראתה מה שעשתה בתה התרגזה עליה: "את נכנסת למטבח שלי ועושה לי בלגנים. פתאום האוכל שלי לא טוב לך"... היא לקחה את כל הסירים ושפכה את תוכנם, ואת הפלטה והסירים הריקים הבריחה לחדרה של הבת. "בחדר שלך תעשי מה שאת רוצה. אני לא רוצה לראות את כל זה במטבח שלי"... יום ששי בצהריים. יום ששי קצר. האמא זרקה לה את כל האוכל. מה עושים?

היא התקשרה למורה שלה וסיפרה לה את כל הסיפור. למורה שלה יש משפחה ברוכת ילדים וגם היא עסוקה בהכנות לשבת... אך המורה לא הרימה ידים. היא מיהרה לקחת חמניות וליצוק לתוכן את האוכל החם של שבת. כמו כן מיהרה למכולת וקנתה לחמניות, סלטים, קוגל, שתייה. בבית היו לה כמה עוגות וקינוחים. כשהכל היה מוכן, אמרה לבעלה: "סע עם הרכב מבני ברק לפתח תקוה ותביא לבחורה את כל השקיות". כמה דקות לפני שבת הספיקה להעמיד על הפלטה את כל האוכל. על כל תבנית היתה מדבקה: ליל שבת, שבת ביום, סעודה שלישית... בליל שבת ההורים שלה היו המומים. איזה דגים, איזה עוף, איזה סלטים... בליל קינוחים... עוגת קרם... בשבת בבוקר שב המחזה על עצמו. איזה גוון... ואם סברו שזבה תם העניין –

טעו! בסעודה שלישית היא הוציאה סלטים ופשטידות שהוכנו במיוחד לסעודה זאת. כמובן, הכל בכמות סבירה. "מהיכן כל השפע הזה?" שאלו אותה חוריה. "המורה שלי, שיש לה משפחה ברוכת ילדים, שלחה", השיבה. "וכך הן הסעודות בכל שבת?" שאלו. "כן". "אנחנו גם מעוניינים לטעום ממטעמי השבת", הבינו ההורים את כמיהתם. וכך החל בעצם תהליך החזרה שלהם בתשובה שלמה. בהכוונת בתם ומורתה, הם פסעו צעד אחר צעד במסילות היחדות עד שחזרו בתשובה שלמה. הנה, הבת, שראתה את אמה משליכה את כל האוכל שהכינה לאשפה, יכלה להסתפק באותה שבת בחלה וסלטים. לא יקרה כלום אם שבת אחת לא תאכל חמין... גם המורה ששמעה על הסיפור יכלה להסתפק במשלוח זעיר יותר... אך לא! הן נלחמו שתהיה לה שבת מפוארת! המלחמה הזאת – היא שהובילה לחזרה בתשובה של משפחה שלמה! (רבי גואל אלקריף שליט"א – שש במרתך בראשית)

אמרי חז"ל: כתוב באוצר מדרשים (אייזנשטיין) אליעזר עמוד 30. כל העושה חסד חנם הקדוש ברוך הוא עושה עמו חסד חנם.***כתוב בספר דבש (במערכת ח ו ב), חסד מי שהוא גומל חסדים יהא מבושר שנשמעת תפלתו.***כתוב בספר חומת אבן ויקרא פרק ד. כתב רבינו אליעזר מגרמזיא ז"ל ג' דוהתגלה גדולה משאר האותיות [האות ג' של והתגלה בספר ויקרא היא בדיוק באמצע ספר התורה] רומזת לגמילות חסדים לומר גדולה גמילות חסדים ששקולה ככל התורה שכן ג' דוהתגלה בפסוקים היא אמצע התורה. ודרש דרש הוא אמצע [התורה] בתיבות זהו ג' ד' גמול דלים דהיינו ג' של והתגלה הוא גמול ואות ד' של דרוש דרש רומז לדלים] ושקול ככל התורה שלפניה ושלאחריה והא דכתיב [ג' דהתגלה] בפרשת נגעים משום דנגעים באים על צרות עין ועין רעה וזה לא רצה לגמול חסד בכליו לפיכך ופנו את הבית וכו' עכ"ל.*** כתב בספר תומר דבורה פרק ב לרבי משה קורדבורי ז"ל ע"ה, ירגיל עצמו להכניס אהבת בני אדם בלבו ואפילו הרשעים כאילו היו אחיו ויותר מזה עד שיקבע בלבו אהבת בני אדם כולם ואפילו הרשעים יאהב אותם בלבו ויאמר מי יתן ויהיו אלו צדיקים שבים בתשובה ויהיו כלם גדולים ורצויים למקום כמאמר אוהב נאמן לכל ישראל אמר ומי יתן כל עם ה' נביאים וכו' ובמה יאהב בהיותו מזכיר במחשבתו טובות אשר בהם ויכסה מומם ולא יסתכל בנגעיהם אלא במדות הטובות אשר בהם.

שאלה : אדם שהזיק שמשת מכוננית או בית האם שמים את הנזק של שבירת השמשה בפני עצמו כמה עולה תיקון של שמשה או כמה ירד הרכב או הבית בערכו לפני שהיתה שמשה ואחרי שנשברה השמשה ואת זה ישלם שאז התשלום הוא הרבה פחות מאשר תיקון שמשה בפני עצמה

תשובה : דעת החפץ חיים ששמן את השמשה יחד עם הבית כמה שווה בית עם שמשה ובית ללא שמשה ואת ההפרש ישלם כמו בהמה שאכלה שאין שמים את הערובה שאכלה בפני עצמה אלא בשישים והוא הדין פה אבל דעת החזון איש (ב"ק סי' ו' ס"ק ג') וז"ל : ונראה דכיון דאין בית עומד למכירה אלא לתקן בדקה, משלם מה שחבירו מפקיד בהוצאות התיקון, עכ"ל. וכן דעת האור לציון חו"מ חלק א' סימן ד' דעת החזון איש עיין שם מההלך שלו. וכן משמע מהשי"ך חו"מ סימן שפז ס"ק א שכתב שם השולחן ערוך שבר כלי שמים כמה שווה כלי שלם כמה שווה כלי שבור ואת ההפרש ישלם וכתב שם השי"ך שאם הוא כלי שאפשר לתקנו מחוייב המזיק לתקנו ולא ישלם את ההפרש, מדברי השי"ך רואים שכל דבר שאפשר לתקנו חייב לתקנו ולא מספיק לשלם את ההפרש והוא הדין שמשה לבית כיון שעומד לתיקון ישלם מחיר השמשה

שאלה : דוד אמר למשה שבור את אופניו של יהודה ואשלם לך ושביר האם חייב לשלם לו **תשובה :** כותב שו"ע בסימן ש"פ ס"ב האומר לחבירו : שבור פליו של פלוגי על מנת שאתה פטור, ויבקר, הרי זה חב. ואף על פי שהעושה הוא חב לשלם, הרי זה האומר לו שתפז פזון, ורשע הוא, שפירי הכשיל עור, וחסך ידי עוברי עברה.

להשתדל להחזיר בתשובה כל אדם

וכתב אור החיים ואמר עוד לא תראה חמור אחיך וגו'. נתכוין בזה שלא יאמר הצדיק שלא נצטוו [להחזיר בתשובה] אלא על איש שנידח בעבירות אבל ישנו בהשב [היינו שחטא מעט] אבל אם נפל והרבה להרשיע הנופלים תקומה ואבדה תקוה ממנו, [אין מצווה להחזיר בתשובה] לא כן הוא אלא לא תראה ותתעלם וצריך להקים עמו, דקדק לומר עמו דוק אם הוא מסייע בדבר שרוצה לשו, אבל אם הוא נופל ואינו חפץ בהקמת פטור אתה שזה נכנס בגדר לץ וכתוב (משלי ט') אל תוכח לץ פן ישנאך :

רבינו אור החיים אומר שיש להשתדל להחזיר בתשובה כל אדם וזכותו המחזיר בתשובה עצומה מאד כתוב משנה מסכת אבות פ"ה מ"י כל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידיו. כתב שערי תשובה שער שלישי אות ע"ב "כל אצרות העולם הזה אינם שווים למצוות זיכוי הרבים. " כתב החפץ חיים זצוק"ל בפרו חומת הדת "אין ערך למצווה שעושה אדם לעצמו לבד אפילו שתהיה רבה למצווה שתמשך ממנה זכות לרבים אפילו שתהיה קטנה."

מובא בספר "אור הישר" למחר"מ פאפירוש זצוק"ל "המזכה אחרים הוא עצמו מתעלה ומתקדש מאד."

ידועים דברי החובות הלבבות [אהבת ה' פרק ה'] שאפילו

אדם שהגיע קרוב לדרגת מלאך במעשיו, מזכה הרבים גדול ממנו כיון שזכותו נכפלת מכל מעשה שעושה החזיר בתשובה לכן אשרי מי שזוכה להחזיר בתשובה להלן סיפור

שעם קצת שימת לב גרמה להחזיר משפחה שלמה בתשובה

קבלה קטנה שגרמה לשינוי גדול הבה נראה מה יכול להוביל שינוי קטן, אפילו הקטן שבקטנים מספר הרה"ג רבי גואל אלקריף שליט"א: סיפור נפלא סיפרה המורה על בתי בסמינר, לאחר שמעמית את הסיפור למדתי להעריך ולא לצחוק גם על קבלה קטנה שבקטנות. המורה שסיפרה את הסיפור ראתה ושמעה את הדברים במו עיניה, וזה הסיפור : כשהייתה אותה מורה בחורה, היא התנדבה בארגון "עזר מציון. "אחת מפעולות הארגון היא סיוע לאנשים שמשישו מבני משפחתם חולה זמן ממושך, ה' ישמור, והם נאלצים לשהות ימים ולילות ליד מיטתו בבית החולים. ההורים מתמוטטים, הילדים שבבית זקוקים להם ונאשות, המשפחה כמעט קורסת. במקרים כאלה, "עזר מציון" שולחים מתנדבים שמשתתפים בתורנויות, ויושבים כמה שעות ליד החולה. בינתיים ההורים מטפלים בשאר הילדים, מתאוששים קצת וחוזרים בכוחות מחודשים. לבחורה היא הייתה תורנות קבועה. בכל יום ראשון, מהשעה שלוש עד השעה תשע בערב, היא הייתה מתנדבת בבית החולים "תל השומר". היא יושבה ליד מיטת הילד החולה, שיחקה עמו כשהיה ער, ואמרה תהליך כשישן. באחד מימי ראשון, כשהיתה ליד מיטתו של ילד, ראתה ליד המיטה מסוכה עם חילוניות שישבה ליד בנה החולה. האם פנתה אל בנה ואמרה : "אתה רוצה להתאווור קצת, לצאת לטיול קצר? בוא, אני אלביש לך גרביים ונצא לעשות סיבוב. "הילד חיך חיך קטן, ואמו אמרה לו : "טוב, קודם נלבש גרב ימין, אחר כך נלבש גרב שמאל. ננעל קודם נעל ימין, ואחר כך נעל שמאל, ונקשרו קודם את השרוך של נעל שמאל. "הבחורה הסתכלה בתימורה על האמא הזאת. מה לחילוניות גמורה כמותה, ולהקפדה על ימין ושמאל? יש הרבה אנשים, אפילו כאלה שמקפידים על קלה כבחמורה, שלעניין הזה של הימין והשמאל לא תמיד שמים לב. האם והבן יצאו לסיבוב, ולאחר שחזרו התחילה הבחורה לשוחח עם האם, כדי לברר את פשר התעלומה. תוך כדי השיחה שאלה האם : ניתן להעביר את הכסף של פדיון כפרות לטובת עלוני אור חזקיה "את אחות של הילד" ?"לא", אמרה הבחורה, "אני סתם מתנדבת". "פישש... הוא לא אחיין שלך, לא בן דוד? אין לך שום קשר משפחתי אל הילד, ואת יושבת

שעות לידו" ?"אני אפילו לא מכירה את המשפחה", אמרה הבחורה. "אני באה לעשות חסד, להקל על המשפחה בימים הקשים האלו. " האם התפעלה. "איזה יופי! הלואי שמשהו היה עושה לי חסד כזה. אני יושבת כאן כמעט ברציפות כבר כמה שבועות, ואני כמעט מתמוטטת. אני מתארת לעצמי איזו הקלה יש למשפחה בזכות ההתנדבות שלך". "סליחה שאני שואלת", אמרה הבחורה, "אבל את לא נראית אחת שמאוד מקפידה על שמירת מצוות. איך זה שחקפת על ימין ושמאל וכל זה ?"האם נאנחה. "אני בחורה חרדית לשעבר. למדתי בסמינר עד כיתה ד'. לא הייתי מקפידה מאוד על דקדוק בהלכות... הייתי מרדנית, נחשבת לפרא אדם של הכיתה. מטבע הדברים, היחסים שלי עם המורות לא היו טובים במיוחד. בהדרגה התדרדרתי עוד ועוד, עד שהתקלקלתי לגמרי ופרקתי עול". "אז איך זה שעל ימין ושמאל את ממשיכה להקפיד ?"כשהייתי בכיתה ח', המורה הציעה שכל הכיתה תקבל קבלה אחת משותפת לכבוד ראש השנה. כל אחת הייתה צריכה להציע רעיון לאיזושהי קבלה שנקבל. בדיוק באותו זמן למדנו את ההלכות של ימין ושמאל, והצעתיה להם שנקבל על עצמנו להקפיד ללבוש קודם ימין ואחר כך שמאל. ההצעה שלי התקבלה.

מחודש אלול ועד חנוכה הכנתי כל מיני סטיקרים לחיזוק, כמו "אנחנו קודם ימין, אחר כך שמאל", או "ימין שמאל, ימין שמאל", בסוף זה נעשה לי לטבע. "מסתבר שהבחורה המתנדבת לא הייתה ביישנית, אולי אפילו יותר מדי לא ביישנית. היא שאלה את האם החלונית : "ומה המצב שלך עכשיו ?"האם לא נפגעה מהשאלה החצופה. היא ענתה : "אני לא שומרת שבת ולא כשרות, לא שומרת שום דבר בעצם, מלבד הימין והשמאל האלו שקיבלתי על עצמי. אחד הרבנים דיבר איתי בעבר ונטוטה לחזק אותי, אך הוא לא הצליח לשכנע אותי בהתנדבות. "לאחר שתיקה קלה היא הוסיפה : "האמת היא, שאם הרב היה מדבר איתי היום עשירית ממה שהוא איתי אז, הייתי מקבלת את דבריו", הבחורה לא הסתפקה בשמיעת הדברים. היא בררה אצל האישה מי היה הרב שדיבר איתה, ולאחר סיום המשמרת שלה, היא התקשרה אל אותו רב.

"הרב, אתה מכיר אישה פלונית ?"כן, וודא. כמה דיברתי איתה, כמה ניסיתי! כלום לא עזר. "היא סיפרה לו מה אמרה האישה. הרב הגיע, באקראי כביכול, אל בית החולים. "אה, מה את עושה פה? את נמצאת פה עם מישהו מהמשפחה ?"היא סיפרה על הבן שלה, שמאושפז כבר זמן רב, ועדיין לא רואים את האור בקצה המנהרה. הרב רמז לה שעדינות שאולי היא מקבלת מכות מהקב"ה כדי שתתעורר לחזור בתשובה, ולא תמשיך לחיות את חייה כשהיא שקועה בפשעים ובעוונות. "האמת היא, שאני עצמי הייתי רוצה לחזור לקיים מצוות, אבל אני במסלול אחר עכשיו, והבעל שלי לגמרי חילוני", אמר האישה. "אם ככה, ניקח אתכם לסמינר. תצאו לחופש של שבוע מבית החולים. אנחנו נטפל בילד החולה בשבוע הזה, ואתם תהיו בנופש עם הילדים האחרים. תנוחו במלון ותאגרו כוחות, תנו לילדים תשומת לב ומינן מוגבר של אהבה. תוך כדי כך ננסה לקרב את הבעל שלך אל היהדות, באופן שירצה מעצמו לקיים מצוות. "ההורים יצאו עם הילדים לסמינר, ולאחר זמן מה חזרו בתשובה שלמה. המורה, שהיא הבחורה המתנדבת מהסיפור הזה, מספרת שכיום הבנים שלהם הם מפארי הישיבות בבני ברק, והבנות שלהם בסמינרים הטובים ביותר. ממה התגלגל המצב הזה, שזכו לחזור בתשובה מאהבה? מקבלה אחת קטנה, משינוי אחד קטן שעשתה. לולא הייתה אומרת "ימין ושמאל" לילד שלה, לא הייתה המתנדבת פותחת איתה בשיחה, ולא היה מתגלגל כלל הסיפור. (102 סיפורים ששינוי לאנשים את החיים)

המזכה את הרבים משמים שומרים אותו מחטא

כתב ספר חסידים סימן סה : וצדקתו עומדת לעד (תהלים קי"ב ג') זה המזכה את הרבים כגון מלמד לירא ה' תיקון תפילין לתקן לאחרים. אם זכית את הרבים ובא דבר עבירה על ידך ונתגברת על יצרך ונצלת הימנה אל תחזיק טובה לעצמך כי לא בתום לבבך נצלת כי חשך ה' אותך מחטא לו לפי שזכית את הרבים.

מילי בדחיותא : תייר נכנס לבית מלון [ללא מעלית] שואל את הקבלה מה המחירים אמרו קומה ראשונה \$200 ליום קומה שניה \$180 שלישית \$160 רביעית \$140 קומה חמישית ואחרונה \$120 שאלה אותו האם המחיר גבוה מדי ענה התייר הבנני נמוך מדי

העון מוקדש להצלחת יתורם עלון טיטה וב"ש : שה' יתברך יצלחם במאד מאד ויתקיים בהם הפסוקים והסירותי מחלה מקרבך, אני ה' רופאך והסירי ה' ממך כל חולי, וכל אשר יעשה יצליח, ימלא ה' כל משאלותיך

מי שביקר אבותיו הקדושים... הוא יבדך וישמור ויעזר ויגורם ויצלה את התורמים הקרים ובני ביתם : חדד אשר, דוד ושרה חניה, צבן ינאל וציפורה, יצחק ויוכבד ת' חדד, דג חדד, ישראל וקרין חניה, ציפורה חיה ומשפחתה, ח' ואביבה חדד, משה טרבלסי ורעייתו, נתנאל יעקובי ורעייתו וביב, ובלון וברברה חדד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושנה כהן, חליוה ורות נחמה חדד, מוריה רחל חדד, און אבי ורעייתו רפי ואביבה זנדרן, יסכה ויעקב שמשיאן, שמואל ונורית חדד, כהן שמעון ומרים, מיכאל ואליס חדד, עמוס וריאל ואוריה חדד, חיים וסוכבית חדד, כהן יואל ורעייתו, יחזקאל ושלית חדד, חדס ודניאל פראגני, יוסף ומינה חדד, הרב אסף נתן ורעייתו, בת שבע חדד וכל משפחתה, אברהם וסילגית מוסר, ר' יעקב צבאן, דוד ואילנה ביות, רב יעקב אבאב, כח' רחמים סוזן, בר רבקה בן, מוזהן יונת ורעייתו, לרמונה שלמה : שרה בת טיטה, יוסף בן טיטה, לויזה חנון : מוריה רחל בת בת שבע, רבקה בת חור, עניל לילט ומזל אורון בנות ציפורה. זשיק רית בת סילגית חליוהן בן בת שבע, שותרמים חלילי קלל כמס, [כולל יום, כולל ליל ששי, כולל ערב, כולל בין השבועות ועוד] ולעולו החלום ברחמיים ישמור ויגורם ויכל אשר יפנו שפיליו ויובטל האל-הכלי מעליהם כל גזירות קשות ורעות ויגורר עליהם האל-גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות תורה תן ביום וימלא ה' כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומנוחלים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע וזיהה תמיד משמים ומאשרים אכ"י. לע"נ : יורם בן זילר, רחל בת מילה, אליהו בין מירכה, לקבלת העלון במילי : ALON.DVAR.HAMELEH@GMAIL.COM 054-8464024 כל הזכויות שמורות, לצורך זיכוי הרבים הכל מותר